

כלי עבודה למפתחי תוכן: טבלאות מיקוד סיכונים ומטרות

כלי זה נועד לשמש את מפתח התוכן ואת צוותי החינוך, כמחווון לתכנון וליישום התוכנית. זהו כלי ייעודי אשר יאפשר ראייה מערכתית וספיראלית של התוכנית, על מנת לתת מענה לריבוי הסיכונים, האתגרים, המגזרים והגילאים בתוכנית.

מבנה הכלי

הכלי בנוי ממטריצה של מטרות ודגשים אליהם חשוב להתייחס בפיתוח תכני הדרכה ובהעברת פעילויות חינוכיות. הכלי כולל מיפוי מטרות והדגשים בנדבכים שונים:

1. סוג הסיכון: טביעה, נפילות ופציעות, כוויות, הרעלה וחנוק, תאונות דרכים.
2. מיקוד על פי גילאים: גילאי לידה עד 6, גילאי בי"ס יסודי, גילאי חט"ב ותיכון.
3. מיקוד על פי קהלי יעד: ילדים, הורים, צוות חינוכי וקהילה.
4. עבור כל מיקוד, מוצגות ארבע קטגוריות להתייחסות: אלו עמדות צריך לשנות? לאילו נושאים יש להעלות את המודעות? מה צריך לדעת? איזה שינוי התנהגותי צריך להטמיע?

כלי עבודה למפתחי תוכן: טבלאות מיקוד סיכונים ומטרות

תהליך העבודה

- א. בחירת שכבת גיל (גילאי לידה עד 6, גילאי בית ספר יסודי, גילאי חטיבה ותיכון).
 - ב. עיון בסיכונים העיקריים המאפיינים גיל זה (ראו עמודים 12-14 בחוברת המלאה).
 - ג. איתור העמודים הרלוונטיים לשכבת הגיל במפת ההתמצאות להלן:
- * ניתן ללחוץ על מספרי העמודים בטבלה למעבר לתוכן המבוקש

סיכון\ שכבת גיל	טביעה	נפילות ופציעות	כוויות	הרעלה וחנק	תאונות דרכים
לידה עד 6	20-21	26-27	32-33	38-39	44-45
יסודי	22-23	28-29	34-35	40-41	46-47
חט"ב ותיכון	24-25	30-31	36-37	42-43	48-49

כלי עבודה למפתחי תוכן: טבלאות מיקוד סיכונים ומטרות

ד. עיון מטרות ובדגשים המכוונים להשפעה על ילדים, צוותי חינוך, הורים, קהילה. זאת משום שהנחת המוצא

היא כי בתוכנית חינוך להתנהגות בטוחה:

- צוותי החינוך עוברים הכשרה רלוונטית לסיכונים, מטרות והדגשים
- ההורים מעורבים ומודעים לסיכונים, לעמדות, להתנהגות
- הקהילה מעורבת ושותפה ביצירת השינוי

ה. הגדרת מטרות הפעילות מתוך 4 הקטגוריות (מודעות, ידע, עמדות, התנהגות), בהתאמה לקהל היעד.

למשל, פעילות שמטרתה לעצב התנהגות בטוחה, צריכה לקחת בחשבון את העמדות המקובלות בקרב קהל היעד, ולספק תשתית ידע תואמת. באופן זה, ניתן לייצר פעילות המושתתת על הבנה מעמיקה של תפיסות העולם עמן המשתתפים בפעילות מגיעים, להעשיר את הידע בהתאם לצורך, ולעצב התנהגות שתתרום לאורח חיים בטוח ולמודעות לסיכונים.

ו. בחינת העקרונות המנחים לתוכנית אפקטיבית בחינוך לבטיחות, עמודים 16-17 בחוברת המלאה.

צמצום הסיכון לטביעת ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

מה צריך לדעת?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

אילו עמדות צריך
לשנות?

קהל יעד:
ילדים

קהל יעד:
צוות
חינוכי

לבישת אמצעי ציפה,
לא נכנסים למים ללא
השגחת מבוגר

אין כניסה למים לבד:
רק עם מבוגר,

לימוד שחייה,

תפקיד המציל,

דגלים בים וסוכת מציל

כל מקור מים יכול להוות
סכנה: גיגית, בריכה, דלי

"אני גדול"

"אני יכול לעמוד"

"המים רדודים"

קידום השימוש באמצעי
בטיחות,

השגחה בימי גיגיות בגן

לדעת מה הסיכונים בטביעה-
בגן במשחק בגיגיות, בבית,
בחצר בים או בבריכה

סכנה בטביעה בכל מאגר מים
לא משנה מה עומקו,

דגשים:
לכסות גיגיות ודליים,
שמושאים בהם מים,
לגדר מאגרי מים,
לחסום גישה לבריכות פרטיות,
לחסום גישה לבריכות נוי

"הם באחריות ההורים"

"הם קטנים מדי בשביל להבין"

צמצום הסיכון לטביעת ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

מה צריך לדעת?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

אילו עמדות צריך
לשנות?

בדיקה כי אכן קיים מציל
ומינוי מציל תורן מטעם
ההורים, מודעות לסכנות
בבריכות פרטיות,
השגחה פעילה בזמן השהות
באמבטיה- ללא סלולר,
רתימת קבוצות ההורים
לפעילות הסברה בקהילה,
גידור וכיסוי מקורות מים
עומדים (גיגית, דלי, בריכה) –
דגש מיוחד לחברה הבדואית

הכרות עם סיכונים טביעה בכל
עומק, במהירות ובשקט,
דגשים:
לכסות גיגיות ודליים שמושארים
בהם מים,
לגדר מאגרי מים,
לחסום גישה לבריכות פרטיות,
לחסום גישה לבריכות נוי

טביעה,

גם כאשר הילד יודע לשחות
צריך השגחה צמודה

"זה התפקיד של המציל"

"אני עומד לידו"

"אני רואה אותו"

קהל יעד:
הורים

שילוט להתנהגות בטוחה,
המציגים באופן ברור ופשוט
את הסכנות

גידור ברכות

הפיכת טיפת חלב למקור ידע

רתימת מובילי דעה להעלאת
המודעות לנושא ובקרב
הקהילה הבדואית: לעודד
כיסוי וגידור מקורות מים
עומדים

העלאת המודעות של
מקבלי ההחלטות, בעלי
תפקידים, ארגונים שונים
בקהילה לסיכונים 'בעיניים
של ילד'

קהל יעד:
קהילה

צמצום הסיכון לטביעת ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"אני גדול"
"אני ליד מישהו שיודע
לשחות"
"אני אחראי"
"אני יכול לעמוד"
"כולם נכנסים לבד"
"הטבעות זה רק משחק"
"יש לי שליטה כאשר אני עוצר
את הנשימה מתחת למים,
כמשחק"
"הים שקט, אין גלים אז זה
בטוח"

משחקים במים יכולים
להסתיים באסון,
תוך 2 דקות מתרחשת טביעה,
הטביעה קורית בשקט,
טביעה יכולה לקרות גם
בבריכה או במים רדודים ולא
רק בים,
גם בים שקט לכאורה ניתן
לטבוע בגלל סחף של המים

לימוד שחייה,
אפיון סכנות,
הכרות עם מקורות מידע
וסינוע,

לבישת אמצעי ציפה,
נכנסים לבד למים רק אם
יודעים לשחות,
שחיה רק בחופים מוכרים
ובנוכחות מציל או מבוגר
אחראי,
קבוצות מנהיגות מובילות
הסברה בקהילה, באזורי
שחייה ובבתי הספר,
מניעה והתרעה על התנהגות
לא זהירה של אחרים

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"אנחנו לא יכולים להשפיע על
בני הנוער בנושא הזה כי קבוצת
השווים משפיעה יותר"

העלאת המודעות של הילדים
לסכנה בבריכה כחלק ממשחק
ילדים,

הכרות עם גורמי הטביעה
העיקריים של ילדים, משחקים
בבריכת השחייה המסכנים את
הילדים,

קידום חוגי שחייה לילדים,
רתימת ילדים להובלת יוזמות
בקהילה להעלאת מודעות,
עידוד ילדים להנחות ילדים
צעירים בנושא,
אימון להתנהגות בטוחה בים -
יציאה לים כפעילות חינוכית או
שילוב פעילות להכרת החוף
והים כחלק מטיולים בית
ספריים,
עידוד יוזמות מורים להעלאת
המודעות

העלאת מודעות למקורות מים
נוספים שבהם ניתן לטבוע (גם
מבוגרים לא מודעים בהכרח
למשל לטביעה בגיגית או דלי)

מיומנויות עזרה ראשונה במצבי
טביעה

צמצום הסיכון לטביעת ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
הורים

"זה התפקיד של המציל"
"הם הולכים הרבה ילדים ביחד"
"יש איתם אח בוגר"
"כולם עושים את זה"
"המציל הוא איש מקצוע"
"הבילוי בבריכה הוא בטוח"
"כשהם הולכים עם חברים אני
יותר בטוח"

סיכון לטביעה בגיל זה,
גם כאשר הילד יודע לשחות
צריך השגחה צמודה,
הסכנה שבכניסה למים
בקבוצות גדולות,
הסכנה שבמקווי מים רדודים

מהם דפוסי ההתנהגות של
הילדים ושל החברים שלהם?
האם מופעל עליהם לחץ חברתי
להתנהגות מסוכנת,
אלו כללי התנהגות וגבולות
מומלץ להציב,
כללי עזרה ראשונה במצבי
טביעה

בדיקה כי אכן קיים מציל,
מודעות לסכנות בבריכות
פרטיות,
השגחה צמודה ופעילה, ומינוי
מבוגר משגיח שנמצא עם
הילדים במים בכל עת,
רתימת קבוצות ההורים לפעילות
הסברה בקהילה,
בחינת מסוגלות הילד לשחייה
לבד,
בבית ריקון מים מכל מיכל
(גיגית, אמבט בריכה מתנפחת)
ומניעת גישה לריכוזי מים שלא
ניתן לרוקן.

קהל יעד:
קהילה

"מופעל עליהם לחץ חברתי
ושום דבר לא יעזור"
"הם אוהבים לקחת סיכונים
מיותרים"

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה לסיכונים

מתן מידע לגורמים שונים לגבי
היקף ההיפגעות של בני נוער

שילוט להתנהגות בטוחה,
המציגים באופן ברור ופשוט את
הסכנות,

גידור ברכות,

הקמת ועדת הורים וילדים
בנושא בטיחות לקידום ההסברה
בקהילה,

שיתופי פעולה עם המצילים
בחופים ובבריכות להסברה

צמצום הסיכון לטביעת ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"לא יקרה לי כלום"
"אני שחיין"
"החוף קרוב- אשחה אליו"
"השחייה לא משפיעה על
השחייה שלי"
"כולם רואים אותי"
"אני שוחה רק במים הרדודים"
"אני בוגר ולא צריך השגחה
של מבוגרים"

סכנות הטביעה במאגרי מים
שונים,
מודעות להשפעת חומרים כגון
אלכוהול או סמים על יכולות
השחייה

לימוד שחייה,
זרמים,
גאות ושפל

לא נכנסים למים תחת
השפעת חומרים מסוכנים,
נכנסים לחופים עם מציל,
רוחצים בחופים עם פיקוח,
קבוצות מנהיגות מובילות
הסברה בקהילה,
מניעה והתרעה כל התנהגות
לא זהירה של אחרים,
מפגשים עם מצילים

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"אנחנו לא יכולים להשפיע על
בני הנוער בנושא הזה כי קבוצת
השווים משפיעה יותר"

העלאת המודעות של בני הנוער
לסכנה שבטביעה בשחייה
לילית, לאחר שתייה, בחופים לא
מוכרזים וכו'

הכרות עם סוגי חופים קיימים
ושעות פתיחה ופיקוח בכל חוף,
הכרות עם גורמי טביעה עיקריים

שחייה בחופים מוכרזים
ומפוקחים,
רתימת בני נוער להובלת יוזמות
בקהילה בנושא,

עידוד בני נוער להנחות ילדים
צעירים בנושא,

קיום סדנאות במוסדות החינוך
עם מצילים וגורמי הצלה בתחום
טביעה והתמודדות עם טביעה

צמצום הסיכון לטביעת ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

"הילד שלי מאוד בוגר, הוא מודע
לסכנות"

"הוא יודע לשחות"

"לא יקרה לו כלום"

"הבילוי בחוף הוא מאוד בטוח"

"יש מציל"

קהל יעד:
הורים

סיכון לטביעה בגיל זה

מהם דפוסי ההתנהגות של
הילדים ושל החברים שלהם?

האם מופעל עליהם לחץ חברתי
להתנהגות מסוכנת?

אלו כללי התנהגות וגבולות
מומלץ להציב?

בדיקה כי אכן קיים מציל,

מודעות לסכנות בבריכות
פרטיות,

בחינת מסוגלות הילד לשחייה
לבד

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה
לסיכונים

מתן מידע לגורמים שונים לגבי
היקף ההיפגעות של בני נוער

רתימת ארגונים ובעלי תפקידים
להובלת יוזמות והנחייה בקרב
ילדים צעירים,

מזמנים הזדמנויות לבני הנוער
לבחון את הסביבה הקרובה
והסיכונים ומציעים המלצות
לשינוי- התנהגותי וסביבתי,

הקמת ועדת הורים וילדים
בנושא בטיחות לקידום ההסברה
בקהילה

"מופעל עליהם לחץ חברתי
ושום דבר לא יעזור"

"הם אוהבים לקחת סיכונים
מיותרים"

קהל יעד:
קהילה

צמצום הסיכון לנפילות ופציעות ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"אני כבר ילד גדול"
"זה נמוך"

מודעות לסכנות לנפילה ברכיבה
על אופניים, מתקני משחק,
מדרגות,
מודעות מה אני יכול לעשות לבד
ומה מסוכן לעשות,
הבנה כי כל גובה יכול להיות
מסוכן,
סכנות במגרשי המשחקים

התנסויות בטוחות בחוויות
טיפוס, חיבור מיומנויות טיפוס
בחנ"ג, כללי התנהגות לזיהוי
סכנות הקשורות לנפילה: מתי
מדרגות יכולות להיות מסוכנות?
מה הכללים לחבישת קסדה?
מתי המיטה בטוחה לתינוקות
וילדים? האם כרית הגנה
מספיקה? הבחנה בין מציאות
לדמיון (גיבורי על) הדרכה לגבי
הנראה בתמונות/בטלוויזיה

הימנעות משימוש בהליכונים
לתינוקות,
חבישת קסדה,
לא מטפסים על מדרגות ללא
מעקה,
מעלים את מודעות ההורים
לסכנות בסביבה הביתית

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"אנחנו אחראים על מה
שקורה בבית ספר ולא יכולים
למנוע נפילות מחוץ לבית
ספר"
"אנחנו לא יכולים להשפיע על
הבתים"

מודעות לסכנות הקיימות
בסביבת הגן ובכלל,
נפילה מגובה נמוך,
נפילה ממיטה,
נפילה בגלל טיפוס על חפצים,
היפגעות במתקני ילדים

לדעת מה הסיכונים הקשורים
בטיפוס על רהיטים,
הבנת הגורמים המניעים ילדים
לקחת סיכון (לחץ חברתי,
גורמים פסיכולוגיים), להבין מה
תפקיד ההורים במניעה. איך
מערבים הורים וקהילה בפעילות
מניעה?
כלים להטמעת ההבנה מה יכול
להיות מסוכן, ואיך לבדוק את
הסכנות בסביבה של הילד

תוכניות חינוכיות המעודדות
שימוש באמצעי בטיחות,
תוכנית לעבודה עם הורים
חדשים,
תיגבור מורות משגיחות
בהפסקות

צמצום הסיכון לנפילות ופציעות ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
הורים

"יש לידו מבוגר/אח"

"הוא כבר גדול"

"אי אפשר להיפצע מגובה נמוך"

"לא מתים מזה"

"הוא יודע שאסור לו להתקרב לזה"

"הוא הולך מעולה הוא יכול לעלות במדרגות"

נפילה במדרגות,
העלאת מודעות לחבישת קסדות
וליווי ההורים בתוכניות לזהירות
ברכיבת אופניים,
מידע על נפילות ילדים: ילדים
נופלים מחלונות, מרפסות, מדרגות
וגגות, רהיטים, מתקני שעשועים,
וציוד תינוקות כגון עגלות,
דגשים למגזר ערבי: מניעת
אפשרות טיפוס בעת בנייה ושיפוץ.
דגשים למגזר הבדואי: הגדרה
ספציפית של מקומות מסוכנים -
משחקים ללא אביזרי בטיחות

מהן התנסויות בטוחות בחוויות
טיפוס, הפצת ידע בנושא הסיכונים
הקשורים בטיפוס על רהיטים בקרב
משפחה רחבה, כללי התנהגות
לזיהוי סכנות הקשורות לנפילה,
הבנת הגורמים המניעים ילדים
לקחת סיכון (חוסר הבנת הסיכון,
ההשלכות, לחצים חברתיים
ומניעים פסיכולוגיים כמו הרצון
לקחת סיכון, הערכה שגויה של
היכולות האישיות וכו'), מיומנויות
למניעת היפגעות מנפילות. לדעת
איך נכון לחבוש קסדה, איך להגן על
ילדים מנפילה, אילו כללי התנהגות
עליהם להגדיר וכיצד לאכוף אותם

התקנת סורגים בחלונות,
אין להשתמש בשער לחץ
בראש גרם המדרגות,
מתן הזדמנויות להתנסויות
בטוחות בטיפוס,
בדיקת הסביבה הביתית
והחצר/הוצאה של סיכונים
(גישה לחלונות ללא סורגים,
מיטה מתחת חלון, גישה
לגרם מדרגות, טיפוס לארון
ממתקים במטבח וכו')

קהל יעד:
קהילה

"ההורים אחראים על הילדים
שלהם"

"מתקני המשחק מאושרים על
ידי מכון התקנים ולנו אין תפקיד
מעבר לכך"

"ילדים עשו שימוש לא סביר
במתקן ולכן נפלו- אנחנו לא
אחראים לכך"

"הם ילדים קטנים, צריך לדבר
עם ההורים ולא איתם"

נפילה,
היפגעות במתקני ילדים,
נפילה במדרגות,
חבישת קסדות,
העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה לסיכונים
'בעיניים של ילד'

הבנת התפקיד של התנסויות
בטוחות בסביבה, הכרות עם
הסיכונים הקיימים בסביבה
הקרובה (מתקני משחק),
הכרת היקף ההיפגעות של ילדים
מנפילות וסיבות. מה הסכנות
בסביבות החיים של הילד? איך אני
כמקבל החלטות וכארגון יכול לסייע
בצמצום הסיכון? גורמים בקהילה
צריכים לדעת איך הם משפיעים -
היבטים תרבותיים וחברתיים.
מיומנים בשיח ובהעברת מסרים
עם ילדים ולמענם.

חלוקה והתקנה של ציוד בטיחות
המחולק חינם,
משטחים בטוחים במתקני הילדים,
אין להשתמש בשער לחץ בראש
גרם המדרגות,
קמפיינים מבוססי קהילה לחבישת
קסדות, גורמים בקהילה צריכים
להיות שותפים בתוכנית המניעה,
שימוש בדמות סמכותית בהקניית
מיומנות בטיחות, שימוש בדמויות
מפתח ומעצבי דעת קהל, בחינת
הסביבה הפיזית ויצירת שינוי
מותאם.

צמצום הסיכון לנפילות ופציעות ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"לי זה לא יקרה", "זה נמוך",
"אני יודע מה אני עושה",
"שום דבר לא יקרה",
"זה רק כמה מדרגות",
"אנחנו נוסעים רק 20 מטר
אף אחד לא חובש קסדה",
"כולם נוסעים על אופניים – לא
כחוק", "אני רוכב כבר הרבה
שנים על אופניים ולא קרה לי
כלום",
"אני אראה לכולם שאני הכי
אמיץ ואטפס הכי גבוה"

מודעות לסכנות לנפילה ברכיבה
על אופניים, מתקני משחק,
מדרגות, חלונות, מעקים.
מודעות מה אני יכול לעשות לבד
ומה מסוכן לעשות,
הבנה כי כל גובה יכול להיות
מסוכן,
סכנות במגרשי המשחקים,
אחריות בדוגמא אישית ובבדיקה
של סיכונים בסביבה הביתית
ובכלל

התנסויות בטוחות בחוויות
טיפוס, חיבור מיומנויות טיפוס
בחנ"ג
כללי התנהגות לזיהוי סכנות
הקשורות לנפילה: מתי מדרגות
יכולות להיות מסוכנות? מה
הכללים לקשירה נכונה של
קסדה? הישענות על חלונות או
משקופים בקומות גבוהות

חבישת קסדה,
גיבוש יוזמה והובלתה- זיהוי
הסיכונים בסביבה לצעירים,
רכיבה על אופניים רק על פי
החוק, לבישת מגנים ברכיבה
על רולבליידס וכו',
הנחיית צעירים

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"אנחנו אחראים על מה
שקורה בבית ספר ולא יכולים
למנוע נפילות מחוץ לבית
ספר"
"אנחנו לא יכולים להשפיע על
הבתים"
"ההורים לא לוקחים אחריות
על הילדים שלהם- אז אנחנו
ניקח?"
"בבית ספר אין אישור פתיחה
אם לא עבר בדיקה בטיחותית
אז הכל בסדר"

הבנת הגורמים המניעים ילדים
לקחת סיכון: חוסר הבנה של
הסיכון, חוסר הבנה של
השלכות הסיכון, עוצמת
הפגיעה וההשפעה לטווח
הארוך, הלחצים החברתיים
והמניעים הפסיכולוגיים (טיפוס
בגלל הרצון לקחת סיכון לעומת
טיפוס על מנת להגיע למקום
מסוים, טיפוס כי כולם
מטפסים, טיפוס בגלל הערכה
שגויה של היכולות האישיות...)

צוותי חינוך צריכים לדעת את
הנתונים לגבי נפילה והיפגעות
במתקני ילדים, אופניים, טיפוס
על מדרגות וכו'), מתי ולמה
ילדים עושים שימוש בחפצים
שלא על פי הייעוד המקורי
שלהם (המעקה כמגלשה), כיצד
ניתן למנוע זאת? איך לרתום את
הילדים ובני נוער ללקיחת
אחריות ויזום פעולה למען בני
גילם ולצעירים יותר? איך לרתום
גורמים רלוונטיים מהקהילה?

תוכניות חינוכיות המעודדות
שימוש באמצעי בטיחות,
לקיחת אחריות והתרעה על
כל מפגע בטיחותי בסביבה
הבית ספרית

צמצום הסיכון לנפילות ופציעות ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
הורים

קהל יעד:
קהילה

"הוא כבר גדול"

"אי אפשר להיפצע מגובה נמוך"

"לא מתים מזה"

"לא יקרה לו כלום"

"זה הרבה יותר נוח לנו שהוא
מתנייד עם אופניים והמחיר שיכול
להיות הוא לא גבוה"

"אני סומך עליו והסיכון שאני לוקח
הוא סביר"

"הם פה בשכונה, זה קרוב"

"מופעל עליהם לחץ חברתי
ושום דבר לא יעזור"

"הם אוהבים לקחת סיכונים
מיותרים"

נפילה,

חבישת קסדה,

מידע על נפילות ילדים:
ילדים נופלים מחלונות, מרפסות,
מדרגות וגגות, רהיטים, מתקני
שעשועים, וציוד תינוקות כגון
עגלות

נפילה,

חבישת קסדות,

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה לסיכונים

מהן התנסויות בטוחות בחוויות
טיפוס, ידע וסיכונים הקשורים
בנפילה מאופניים כאשר נוסעים
עליהם לא כחוק. הבנה של היקף
ההיפגעות. הבנת הגורמים
המניעים ילדים לקחת סיכון (למשל
חוסר הבנה של הסיכון, של
השלכות הסיכון, הלחצים
החברתיים והמניעים הפסיכולוגיים
כמו הרצון לקחת סיכון, הערכה
שגויה של היכולות האישיות וכו'),
מיומנויות למניעת היפגעות
מנפילות. לדעת איך נכון לחבוש
קסדה, איך להגן על ילדים מנפילה,
אילו כללי התנהגות להגדיר וכיצד
לאכוף אותם

מתן מידע לגורמים שונים לגבי
היקף ההיפגעות של בני נוער

התקנת סורגים בחלונות,
מודעות הורים לחבישת
קסדות וליווי ההורים
בתוכניות לזהירות ברכיבת
אופניים,
לקיחת אחריות הורית. הורים
מגדירים כללי התנהגות
ברורים-הורים מגדירים
גבולות ברורים בנושא
הרכיבה על אופניים,
קבוצות מנהיגות בית ספריות
מובילות הסברה לקהילה

קמפיינים מבוססי קהילה
לחבישת קסדות ורכיבה על פי
החוק,
רתימת ארגונים ובעלי תפקידים
להובלת יוזמות והנחייה בקרב
ילדים צעירים,
מזמנים הזדמנויות לבני הנוער
לבחון את הסביבה הקרובה
והסיכונים ומציעים המלצות
לשינוי- התנהגותי וסביבתי

צמצום הסיכון לנפילות ופציעות ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"לי זה לא יקרה"
"זה נמוך"
"אני יודע מה אני עושה"
"שום דבר לא יקרה"
"זה רק כמה מדרגות"
"אנחנו נוסעים רק 20 מטר"
"כולם נוסעים על אופניים – לא
כחוק"
"אני רוכב כבר הרבה שנים על
אופניים ולא קרה לי כלום"

מודעות לסכנות לנפילה ברכיבה
על אופניים, מתקני משחק,
מדרגות. אופניים חשמליים-
השלכות של תאונות לאורך זמן,
מודעות מה אני יכול לעשות לבד
ומה מסוכן, הבנה כי כל גובה
יכול להיות מסוכן, סכנות
במגרשי המשחקים והספורט,
אחריות בדוגמא אישית ובבדיקה
של סיכונים בסביבה הביתית
ובכלל

התנסויות בטוחות בחוויות טיפוס
חיבור מיומנויות טיפוס בחנ"ג

כללי התנהגות לזיהוי סכנות
הקשורות לנפילה: מתי מדרגות
יכולות להיות מסוכנות? מה
הכללים לקשירה נכונה של
קסדה?

נתונים כמה נופלים וממה

חבישת קסדה ואמצעי הגנה
בפעילויות בסיכון לנפילה כגון
פעילויות אקסטרים או ספורט
אתגרי,

רכיבה על אופניים חשמליים
רק על פי החוק,

גיבוש יוזמה והובלתה- זיהוי
הסיכונים בסביבה לצעירים
יותר, הנחיית צעירים

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"אנחנו אחראים על מה
שקורה בבית ספר ולא יכולים
למנוע נפילות מחוץ לבית
ספר"

"אנחנו לא יכולים להשפיע על
בני הנוער בנושא הזה כי
קבוצת השווים משפיעה יותר"

"ההורים לא לוקחים אחריות
על הילדים שלהם- אז אנחנו
ניקח?"

הבנת הגורמים המניעים ילדים
לקחת סיכון: חוסר הבנה של
הסיכון, חוסר הבנה של
השלכות הסיכון, עוצמת
הפגיעה וההשפעה לטווח
הארוך, הלחצים החברתיים
והמניעים הפסיכולוגיים (טיפוס
בגלל הרצון לקחת סיכון לעומת
טיפוס על מנת להגיע למקום
מסוים, טיפוס כי כולם
מטפסים, טיפוס בגלל הערכה
שגויה של היכולות האישיות ...)

איך ואילו התנסויות בטוחות ניתן
לספק לילדים?
איך לרתום את הילדים ובני נוער
ללקיחת אחריות וייזום פעולה
למען בני גילם ולמען העלאת
המודעות של ילדים צעירים
יותר?
איך לרתום גורמים רלוונטיים
מהקהילה?
אילו תנאים עלולים לגרום
לנפילה בבית הספר (ישיבה על
חלונות, טיפוס לגובה וכדומה)

תוכניות חינוכיות המעודדות
שימוש באמצעי בטיחות
במצבי סיכון לנפילה
בפעילויות בבית ספר ומחוצה
לו

צמצום הסיכון לנפילות ופציעות ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
הורים

קהל יעד:
קהילה

"הוא כבר גדול"

"אי אפשר להיפצע מגובה נמוך"

"לא מתים מזה"

"זה הרבה יותר נוח לנו שהוא
מתנייד עם אופניים והמחיר שיכול
להיות הוא לא גבוה"

"אני סומך עליו והסיכון שאני לוקח
הוא סביר"

"הם פה בשכונה, זה קרוב"

נפילה ,

חבישת קסדה,

מידע על נפילות לילדים:
ילדים נופלים מחלונות, מרפסות,
מדרגות וגגות, רהיטים, מתקני
שעשועים,

הכרת הסיכונים הכרת ההשלכות
לטווח הארוך ועוצמת פגיעה
אפשרית, הבנת הגורמים המניעים
ילדים לקחת סיכון (חוסר הבנה של
הסיכון, חוסר הבנה של השלכות
הסיכון, עוצמת הפגיעה וההשפעה
לטווח הארוך, לחצים חברתיים
ומניעים פסיכולוגיים), צריכים
לדעת איך למנוע היפגעות של
ילדים מנפילות, איך לזהות מה
הסיכונים בסביבה הקרובה, איך
נכון לחבוש קסדה, איך להגן על
ילדים מנפילה במדרגות \מחלונות\
מהגג, לדעת אילו כללי התנהגות
להגדיר וכיצד לאכוף אותם

לקיחת אחריות הורית. הורים
מגדירים כללי התנהגות
ברורים,

הורים מגדירים לילדים
גבולות ברורים בנושא
הרכיבה על אופניים,

קבוצות מנהיגות בית ספריות
מובילות הסברה לקהילה
בנושא

נפילה,

חבישת קסדות,

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה

קמפיינים מבוססי קהילה
לחבישת קסדות ורכיבה על פי
החוק,

רתימת ארגונים ובעלי תפקידים
להובלת יוזמות והנחייה בקרב
ילדים צעירים

מזמנים הזדמנויות לבני הנוער
לבחון את הסביבה הקרובה
והסיכונים ומציעים המלצות
לשינוי- התנהגותי וסביבתי

נפילה,

חבישת קסדות

"מופעל עליהם לחץ חברתי
ושום דבר לא יעזור"

"הם אוהבים לקחת סיכונים
מיותרים"

צמצום הסיכון לכוויות בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

קהל יעד:
צוות
חינוכי

מה זו כווייה?

מודעות לתוצאות אפשריות

לדעת מה מסוכן- לדעת לזהות
כי דברים חמים הם מסוכנים.
כוס קפה, פלטה חשמלית,
סירים, אש גלוייה.

הקניית מיומנויות של זיהוי
סכנות הקשורות למוצרים
שעשויים לגרום לכוויות

שינוי דפוסי התנהגות כאשר
רואים חפצים עם דברים חמים
על השולחן, או נגישים לילדים.
'חם זה מסוכן',
הגדרת התנהגות נכונה וסיכונים
בחפצים שעשויים לגרום לכוויה,
ילדים נמנעים מלגעת בדברים
חמים,
ילדים מתריעים בפני מבוגרים
על דברים חמים שמהווים סיכון.

"בגן הכל בטוח"

"אנחנו לא יכולים לשלוט במה
שקורה לילד כשהוא לא בגן"

"ילדים הם קטנים מדי ולא
מבינים את הסכנה"

"אי אפשר לשתף את הילדים
בהטמעת השינוי"

לדעת מה היקף ההיפגעות של
ילדים מכוויות,

ממה ילדים נכווים,

מה הסכנות בסביבות החיים
השונות של הילד

להבין מה תפקיד ההורים
במניעה.

איך מערבים הורים וקהילה
בפעילות מניעה?

לתת למחנכים כלים להטמיע
בקרב ילדים והורים את ההבנה
מה יכול להיות מסוכן, ואיך
לבדוק את הסכנות בסביבה של
הילד,

איך לרתום גורמים רלוונטיים
מהקהילה?

הקניית מיומנויות בטיחות בעת
שריפה מרחיבה ידע והתנהגות
של ילדים,

הדגמות מעשיות של דפוסי
שימוש,

הרחקת מקורות הסכנה תוך
מתן הסברים על הפעולות
הבטוחות שנעשות בגן בשימוש
בכלים חמים, תנור וכו'.

צמצום הסיכון לכוויות בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

"כולם עושים את זה ולא קורה
כלום"

"הילד שלי מאוד בוגר ואני סומך
עליו"

"אני לידו"

"הסיכון שאני לוקח הוא סביר"

"מטבח זה לא לילדים"

"הוא קטן מדי כדי שאסביר לו"

קהל יעד:
הורים

"הם ילדים קטנים"

"צריך לדבר עם ההורים ולא
איתם"

קהל יעד:
קהילה

העלאת המודעות של הורים -
לדעת מה היקף ההיפגעות של
ילדים מכוויות, ממה ילדים
נכווים, מה הסכנות בסביבות
החיים השונות של הילד

הורים צריכים לדעת איך למנוע
היפגעות של ילדים מכוויות
איך לזהות מה הסיכונים
בסביבה הקרובה ,

הורים צריכים לדעת איך לכסות
דברים, איך נכון להרחיק דברים
מילדים,

הורים צריכים לדעת אלו כללי
התנהגות עליהם להגדיר וכיצד
לאכוף אותם בבית

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה לסיכונים
'בעיניים של ילד'

הכרת היקף ההיפגעות של
ילדים מכוויות, ממה ילדים
נכווים, מה הסכנות בסביבות
החיים השונות- איך אני כמקבל
החלטות כארגון ויכול לסייע
בצמצום הסיכון? איך אני יכול
להשפיע?

כיצד גורמים בקהילה משפיעים
על הסיכון- היבטים תרבותיים
(מנהגי אירוח, שמירת השבת)
גורמים מהקהילה צריכים להיות
מיומנים בשיח ובהעברת מסרים
עם ילדים ולמענם

שינוי דפוסי התנהגות בבית,
התקנת גלאי עשן, דוגמא
אישית, ערנות, כלים חמים לא
נשארים ללא השגחה, לא
נמצאים בהישג יד, בודקים כי
כל באי הבית מודעים לכללים
אלו, יצירת סביבה בטוחה בבית,
הדרכה הורית בסביבה הביתית,
הדגמות ביטחון במטבח. במגזר
החרדי: פלטה חשמלית במקום
גבוה, חסימת הגישה. במגזר
הבדואי/ערבי- שולחן אירוח
נמוך- להרחיק ילדים.
מנהיגות הורים מובילה הסברה
בקהילה

גורמים בקהילה צריכים להיות
שותפים בתוכנית המניעה
(תכנון ויישום)
שימוש בדמות סמכותית
בהקניית מיומנות בטיחות בעת
שריפה, לדוגמא כבאי,
שימוש בדמויות מפתח ומעצבי
דעת קהל בכל אוכלוסייה,

בחינת הסביבה הפיזית (כל גורם
והסביבה שבאחריותו) ויצירת
שינוי מותאם לצרכי הילדים

צמצום הסיכון לכוויות בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"לי זה לא יקרה"

"אני גדול מספיק"

"כולם עושים את זה ולא קרה
להם כלום"

"אין אש אז איך תהיה כווייה?"
(בנוגע למכשירים חשמליים)

העלאת המודעות להיקף
הפגיעה של ילדים קטנים
(אחים) בסביבה הביתית,

העלאת המודעות לסיכון
בשימוש זיקוקים,

העלאת מודעות למפגעים
בסביבה הביתית שעלולים לגרום
לכוויות

הבנה מה יכול להוות סכנה
בסביבה הביתית: כלים חמים,
אש גלויה, פלטה חשמלית,
תנור, שקע חשמלי,
עקרונות השימוש בתנור ביתי,
איך מוזגים נוזל חם? מרק, קפה.

איך מחזיקים את הקומקום?
הבנה וידע של מהי כווייה ומה
הנזקים שלה, ומה יש לעשות
באופן ראשוני אם נכווים

הקניית מיומנויות בטיחות בעת
שריפה מרחיבה ידע והתנהגות
של ילדים,
הדגמות מעשיות- מה עושים
בזמן סכנה, התרעה על סכנות
בסביבה הביתית ובכלל,
שימוש זהיר בכלים למזיגה,
מניעת שימוש בזיקוקים לא
תקינים,
קבוצות מנהיגות בית ספריות
מובילות הסברה לקהילה

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"בגיל הזה זה לא קורה"

"הם לא אחראים על מה שקורה
בבית"

"אנחנו לא אחראים על מה
שקורה לילדים קטנים –בשביל
זה יש גננות"

"בבית ספר אין שום דבר שיכול
לגרום לילדים כוויות"

יכולת של האחים הגדולים ושל
בוגרים להשפיע על ילדים בגיל
הגן ועל הסביבה הביתית שלהם.

המודעות לסיכון בשימוש
זיקוקים- הפיתוי בגיל הזה
לעשות שימוש בזיקוקים והלחץ
החברתי המופעל עליהם
בהקשר זה,

המאפיינים הפסיכולוגיים
המשפיעים על הילד לקחת
סיכונים במודע או שלא במודע

להבין מה תפקיד תלמידים
במניעה.
איך מערבים הורים וקהילה
בפעילות מניעה?
מה יכול להוות סכנה בסביבה
הביתית: כלים חמים, אש גלויה,
פלטה חשמלית, תנור.
עקרונות השימוש בתנור ביתי.
איך מוזגים נוזל חם? איך
מחזיקים את הקומקום?
איך לרתום גורמים רלוונטיים
מהקהילה?
כלים למתן עזרה ראשונית
במצב כווייה – מה מותר ומה
אסור לעשות

הקניית מיומנויות בטיחות בעת
שריפה מרחיבה ידע והתנהגות
של ילדים,
הדגמות מעשיות- מה עושים
בזמן סכנה,
התרעה על סכנות בסביבה
הביתית ובכלל,
שימוש נכון וזהיר בכלים למזיגה,
מניעת השימוש בזיקוקים לא
תקינים,
רתימת הילדים ללקיחת אחריות
ולהובלת יוזמות בנושא,
מה עושים ומה אסור לעשות
במצב שקרתה כווייה

צמצום הסיכון לכוויות בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
הורים

"הוא יודע הכל"

"הוא יודע להיזהר"

"מטבח זה לא לילדים"

"כוויה זה בסה"כ משהו לא
נעים" (אצל ילד צעיר העור דק
יותר והכוויה תהיה עמוקה יותר
וממושכת)

העלאת המודעות לסכנות
בשימוש בזיקוקים,
שימוש בתנור ביתי,
בישול עצמי של ילדים,
שימוש בחומרים כימיים,
מים חמים ולא רק במטבח

הבנת מהם הסכנות האפשריות
בסביבה הביתית לכוויה,

העלאת המודעות לכוחם של
ילדים להיות מודל לחיקוי לילדים
קטנים

הגדרה והטמעה של כללי
בטיחות וזהירות נדרשים
בשימוש באש, זיקוקים ובכלל

הדרכה הורית בסביבה הביתית,
הדגמות של שימוש בכלים
ובישול במטבח- הדגמה,

הרחקת ילדים מכל מקור חום
במטבח,

ווידוא כי גם בבית הסבים שם
הילדים שוהים לעיתים ננקטים
אמצעי בטיחות,

הדגמת העקרונות של שימוש
בזיקוקים, כללי זהירות

קהל יעד:
קהילה

"מופעל עליהם לחץ חברתי
ושום דבר לא יעזור"

"כל עוד מוכרים להם – הם
ייקנו"

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה לסיכונים

מתן מידע לגורמים שונים לגבי
היקף ההיפגעות של בני נוער,
שיתוף עם גורמי בריאות להצגת
ידע ומידע רלוונטי בנושא
(רלוונטי גם לשאר סוגי
הפגיעות)

הגדרה והטמעה של כללי
בטיחות וזהירות נדרשים
בשימוש בזיקוקים

פיקוח

צמצום הסיכון לכוויות בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"לי זה לא יקרה"

"אני גדול מספיק"

"כולם עושים את זה ולא קרה
להם כלום"

"זה לא קשור אליי- אני לא
אחראי למה שקורה"

העלאת המודעות להיקף
הפגיעה של ילדים קטנים
בסביבה הביתית,

מודעות לסכנות שבמצבי אש
כגון כוויות, חנק מעשן ועוד,

העלאת המודעות לסיכון
בשימוש זיקוקים

הבנה מה יכול להוות סכנה
בסביבה הביתית שבה יש ילדים
קטנים: כלים חמים, אש גלויה,
פלטה חשמלית, תנור,

הבנה על מצבי אש – איך אש
מתפשטת, מה לעשות במצבי
שריפה וממה להימנע (לנסות
לכבות את האש באמצעים
שונים),

למידה על מה מותר ואסור
לעשות במצבים של כווייה

הקניית מיומנויות בטיחות בעת
שריפה מרחיבה ידע והתנהגות של
ילדים, הדגמות מעשיות- מה
עושים בזמן סכנה, התרעה על
סכנות בסביבה הביתית ובכלל,
שימוש נכון וזהיר בכלים למזיגה,
מניעת השימוש בזיקוקים לא
תקינים, הכשרה והדרכה של ילדים
צעירים – כחלק מהמניעה,
העלאת הצעות לפעולה- יוזמות
בהובלת נוער (מודעות לסכנות
הזיקוקים, מודעות לסיכונים של
ילדים צעירים), קבוצות מנהיגות
בי"ס מובילות הסברה לקהילה.

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"בגיל הזה זה לא קורה"

"אנחנו לא אחראים על מה
שקורה בבית"

"אנחנו לא אחראים על מה
שקורה לילדים קטנים – בשביל
זה יש גננות" (בהקשר אחים
ולקיחת אחריות על צעירים)

יכולת של אחים גדולים ושל
בוגרים להשפיע על ילדים בגיל
הגן ועל הסביבה הביתית שלהם.

המודעות לסיכון בשימוש
זיקוקים- הפיתוי בגיל הזה
לעשות שימוש בזיקוקים והלחץ
החברתי המופעל עליהם
בהקשר זה,

המאפיינים הפסיכולוגיים
המשפיעים על הילד לקחת
סיכונים במודע או שלא במודע

להבין מה תפקיד תלמידים של
החינוך העל יסודי במניעה.
איך מערבים הורים וקהילה
בפעילות מניעה?

הבנה מה יכול להוות סכנה
בסביבה הביתית: כלים חמים,
אש גלויה, פלטה חשמלית, תנור
עקרונות השימוש בתנור ביתי,

איך מוזגים נזל חם? איך
מחזיקים את הקומקום?

הקניית מיומנויות בטיחות בעת
שריפה מרחיבה ידע והתנהגות
של ילדים,
הדגמות מעשיות- מה עושים
בזמן סכנה,
התרעה על סכנות בסביבה
הביתית ובכלל,
שימוש נכון וזהיר בכלים למזיגה,
מניעת השימוש בזיקוקים לא
תקינים,
רתימת בני הנוער ללקיחת
אחריות ולהובלת יוזמות בנושא

צמצום הסיכון לכוויות בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

"הוא יודע הכל"

"הוא יודע להיזהר"

"מטבח זה לא לילדים"

קהל יעד:
הורים

העלאת המודעות לסכנות
בשימוש בדיקוקים,
שימוש בתנור ביתי,
בישול עצמי של ילדים

הבנה מה הן הסכנות
האפשרויות בסביבה הביתית
לכוויה

הגדרה והטמעה של כללי
בטיחות וזהירות נדרשים
בשימוש באש ובכלל

הדרכה הורית בסביבה הביתית,
הדגמות של שימוש בכלים
ובישול במטבח- הדגמה ,

הדגמת העקרונות של שימוש
בדיקוקים, כללי זהירות

"מופעל עליהם לחץ חברתי
ושום דבר לא יעזור"

"כל עוד מוכרים להם – הם
ייקנו"

קהל יעד:
קהילה

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה לסיכונים

מתן מידע לגורמים שונים לגבי
היקף ההיפגעות של בני נוער

הגדרה והטמעה של כללי
בטיחות וזהירות נדרשים
בשימוש בדיקוקים ,

פיקוח

צמצום הסיכון להרעלה וחנק בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"כל מה שנראה יפה הוא טעים"

"אני יודע ללעוס"

"אני גדול"

"אני יכול לאכול פיצוחים כי אני יודע ללעוס"

"לא כל דבר שנראה כמו פטל הוא פטל", אפשר להיחנק מחפצים קטנים.

תרופות הן מסוכנות

דגש: איסור אכילת פיצוחים!

אסור לגעת או לשתות מבקבוק או כוס שהיא לא שלנו.

סוגים שונים של מזונות צריך לחתוך

התרעה למבוגרים כשיש להם גישה לחומרי ניקוי, לחפצים קטנים וכו',

לשתות רק מהכוס והבקבוק שלנו,

אכילה בצורה מתונה בישיבה ילדים לא נוגעים בפיצוחים

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"הוא יודע ללעוס"

"אני לידו"

"אני רואה מה הוא מכניס לפה"

ילדים יכולים להיחנק גם מדברים תמימים כמו בלון, ענבים ונקניקיה,

משחקים שונים מתאימים לילדים בגילאים שונים,

לילדים בגילאים שונים יש יכולת שונה להעריך את הסיכון בדגש על: תרופות בהישג יד שגורמות להרעלה.

משתפים ילדים בניקוי ובהכנת האוכל ומלמדים אותם על הסכנות בסביבה מבוקרת,

סוגים שונים של מזונות צריך לחתוך בצורה מסוימת

אחסון רעלים במקום בטוח, תוכנית לעבודה עם הורים חדשים,

ארוחה משותפת בבית ובגן- כל אחד אוכל מהצלחת שלו- הפרדת מזון,

הפרדת משחקים- מניעת חנק מחלקים קטנים- התרעה על חלקים קטנים, הפרדה בסוג המשחקים לילדים בגילאים שונים

צמצום הסיכון להרעלה וחנק בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
הורים

קהל יעד:
קהילה

"הוא גדול הוא יודע ללעוס"

"אנחנו משגיחים עליו"

"אנחנו לידו"

מודעות לגבי הסכנות באוכל,
משחקים,

בליעה ושתיית תרופות,

משתפים ילדים בניקוי ובהכנת
האוכל ומלמדים אותם על
הסכנות בסביבה מבוקרת,

מבינים מה נחשב חפץ קטן מדי,

מבינים איך צריך לחתוך את סוגי
האוכל השונים כך שיתאימו
לגילאים השונים של הילדים

אחסון רעלים במקום בטוח,
מודעות לגבי הרעלים הקיימים
בבית, התאמת מזון לגיל
הילדים, אחסון רעלים
בקופסא/במקום גבוה, הפרדה
באחסון של ממתקים ולוודא כי
לא מאוחסנים ליד תרופות,
מרחיקים פיצוחים מהישג ידם
של ילדים,
מרגילים את הילדים לאכול
וללעוס לאט,
מנהיגות הורים מובילה פעילות
הסברה בקהילה

"הם ילדים קטנים -
צריך לדבר עם ההורים ולא
איתם"

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה לסיכונים
'בעיניים של ילד'

לדעת מה היקף ההיפגעות של
ילדים, מה הסכנות בסביבות
החיים השונות של הילד- איך
אני כמקבל החלטות וכארגון וכו'
יכול לסייע בצמצום הסיכון? איך
אני יכול להשפיע?
גורמים בקהילה צריכים לדעת
איך הם משפיעים על הסיכון-
היבטים תרבותיים וחברתיים.
גורמים מהקהילה צריכים להיות
מיומנים בשיח ובהעברת מסרים
עם ילדים ולמענם

גורמים בקהילה צריכים להיות
שותפים בתוכנית המניעה
(תכנון ויישום),
שימוש בדמות סמכותית\
מפתח ומעצבי דעת קהל,
בחינת הסביבה הפיזית (כל גורם
והסביבה שבאחריותו) ויצירת
שינוי מותאם לצרכי הילדים
קידום שימוש בתוויות אזהרה
המספקות הסבר בנושא הסכנה
הספציפית על המוצרים

צמצום הסיכון להרעלה וחנק בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"לי זה לא יקרה"

"אני יודע מה אני עושה"

"כולם משחקים במשחק הזה"

"אני כבר גדול ויודע איך לאכול"
(חנק)

כל אחד בכל גיל יכול להיפגע
מהרעלה וחנק,

משחקים מסוכנים הם סיכון
בגילאים הללו,

מודעות לחומרים הגורמים
להרעלה או לחנק שילדים
נתקלים בהם (תרופות, חומרי
ניקוי, חלקי משחק קטנים,
מזונות מסוימים)

לדעת מהם סיכוני ההרעלה
והחנק בסביבה הביתית
(במטבח עם מזון, בחדר הילדים
עם משחקים וכולי)

אחסון רעלים במקום בטוח,

ילדים יוזמים פעילות ומנחים
ילדים צעירים יותר על הסיכונים
בהרעלה, ילדים יוזמים בדיקת
הסיכונים בסביבה הביתית
והקרובה

קבוצות מנהיגות בית ספריות
מובילות הסברה לקהילה
בנושא

"ילדים גדולים לא יכולים להיות
מורעלים או להחנק"

סכנות החנק וההרעלה בקרב
ילדים,

סכנות להרעלה בטבע- פטריות
יער

הבחנה בין מסוכן ללא מסוכן
בטבע ובסביבה הקרובה

הובלת תוכניות חינוכיות שבהן
ילדים יוזמים פעילות ומנחים
ילדים צעירים יותר על הסיכונים
בהרעלה,

ילדים יוזמים בדיקת הסיכונים
בסביבה הביתית והקרובה

צמצום הסיכון להרעלה וחנק בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

אחסון רעלים במקום בטוח,
מודעות הורים לגבי הרעלים
הקיימים בביתם,
אחסון מזונות העלולים לגרום
חנק כמו פיצוחים במקום בטוח

מה צריך לדעת?

הכרות עם המשחק ועם
הנתונים
ידע על חומרים הגורמים
להרעלה או לחנק ביניהם
תרופות, חומרי ניקוי או
אלכוהול, מזונות שונים כמו
פיצוחים

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

משחקים מסוכנים המעריבים
חנק

אילו עמדות צריך
לשנות?

"הוא ילד גדול"

קהל יעד:
הורים

צמצום הסיכון להרעלה וחנק בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"לי זה לא יקרה"
"אני יודע מה אני עושה"
"כולם משחקים במשחק הזה"

כל אחד בכל גיל יכול להיפגע
מהרעלה וחנק,
משחקים מסוכנים הם סיכון
בגילאים הללו

לדעת מהם סיכוני ההרעלה
והחנק

אחסון רעלים במקום בטוח,
בני נוער יוזמים פעילות ומנחים
ילדים צעירים יותר על הסיכונים
בהרעלה,
בני נוער יוזמים בדיקת הסיכונים
בסביבה הביתית והקרובה
קבוצות מנהיגות בית ספריות
מובילות הסברה לקהילה בנושא

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"הרעלה וחנק- לא קשור לבני
נוער"

סכנות החנק וההרעלה בקרב
ילדים,
סכנות ההרעלה בשתייה חריפה
(מזויפת/מוגזמת)

הובלת תוכניות חינוכיות שבהן
בני נוער יוזמים פעילות ומנחים
ילדים צעירים יותר על הסיכונים
בהרעלה
בני נוער יוזמים בדיקת הסיכונים
בסביבה הביתית והקרובה

צמצום הסיכון להרעלה וחנק בקרב ילדים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

אחסון רעלים במקום בטוח
מודעות הורים לגבי הרעלים
הקיימים בביתם

מה צריך לדעת?

הכרות עם משחקים מסוכנים,
הכרות עם הנתונים בנושא

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

משחקים מסוכנים המעריבים
חנק,
הרעלה משתייה חריפה

אילו עמדות צריך
לשנות?

"הוא ילד גדול"

קהל יעד:
הורים

צמצום הסיכון להיפגעות בדרכים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"אפשר לשחק בחצר הבית
לבד"

"אמא שלי רואה אותי מרחוק"

דגשים:

חצר הבית במגזר הבדואי
חציית כביש עם אח שהוא ילד
בעצמו
רכיבה נכונה על אופניים

איך חוצים נכון את הכביש
הסכנות שיש במעבר חצייה
לא חוצים לבד אף בביש,

איפה מותר ואיפה אסור לשחק
בחצר הבית ,

מכירים את הכללים:
לא חוצים כביש לבד
תפקיד הרמזורים
משחקים רק באזורים מגודרים

ירידה מהמדרכה רק עם מלווה,
משחק רק באזורים בטוחים

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"ילדים לא חוצים לבד- הם
בסביבת מבוגר שאחראי
עליהם"

תאונות דרכים- כנוסע ברכב /
הולך רגל,

תאונות בקרבת הבית ובחצר
(דגש על המגזר הבדואי),

תאונות במעבר חצייה- מעבר
חצייה לא בטוח,

מיקוד לקראת היציאה לחופשות

הצוות החינוכי צריך להיות מודע
לסיכונים העיקריים

תוכנית לעבודה עם הורים
חדשים,

פיתוח תוכנית למניעת היפגעות,

הסבר על סכנות הדרך

צמצום הסיכון להיפגעות בדרכים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
לידה
עד 6

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

"לי זה לא יקרה"

שיכחת ילדים ברכב,

איך מסיעים ילדים ברכב?

ילד לא חוצה אף פעם כביש
לבד,

תאונות דרכים- כהולך רגל,

מה הסכנות שבמעבר החצייה?

ילד תמיד יושב ברכב עם מתקן
ריסון המתאים לגילו,

נתוני היפגעות,

מה הסכנות במשחק בחצר
הבית?

בחצר הפרטית מגדירים את
גבולות החצר הבטוחה (מגדרים)
ומגדרים כללי התנהגות

מודעות לסכנות הדרך

עם מי בטוח לחצות את הכביש?

קהל יעד:
הורים

"הם ילדים קטנים"

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה לסיכונים
'בעיניים של ילד'

צריכים לדעת איך הם יכולים
להשפיע,

קמפיינים מבוססי קהילה
להתקני ריסון לילדים בהתאמה
לקהילות השונות,

"צריך לדבר עם ההורים ולא
איתם"

גורמים מהקהילה צריכים להיות
מיומנים בשיח ובהעברת מסרים
עם ילדים ולמענם

גורמים בקהילה צריכים להיות
שותפים בתוכנית המניעה
(תכנון ויישום),

שימוש בדמות סמכותית שימוש
בדמויות מפתח ומעצבי דעת
קהל בכל אוכלוסייה,

בחינת הסביבה הפיזית (כל גורם
והסביבה שבאחריותו) ויצירת
שינוי מותאם לצרכי הילדים

קהל יעד:
קהילה

צמצום הסיכון להיפגעות בדרכים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

קהל יעד:
ילדים

"לי זה לא יקרה"
"כולם עושים את זה"
"מעבר חצייה זה דבר בטוח"
"כולם רואים אותי"
"כשרואים ילד מיד עוצרים"
"אני יודע להיזהר"
"בשכונה שלנו לא היו תאונות"
"זה כביש קטן ולא עוברות בו
כמעט מכוניות"

תאונות דרכים- כנוסע ברבב
כלים חשמליים, קורקינט וכו'

הכרות עם חוקי התנועה- רשיון
להולכי רגל,
בחירת הדרך הנכונה לבית
הספר,
הכרות עם כל משתמשי הדרך,
אפיון ולמידה של סימני דרך,
תמרורים, ועזרים אחרים במרחב
התנועה

חגירת חגורת בטיחות וכריות
אוויר,
תרגיל חצייה נכונה,
הפיכת הילדים למדריכים של
הילדים הצעירים,
הובלת יוזמות להעלאת מודעות
בנושא,
רתימת קבוצות המנהיגות
להעלאת מודעות לנושא,
הגדרת כללים: על אילו כלים
רוכבים ועל אלו לא

קהל יעד:
צוות
חינוכי

"אני לא מורה לזהירות בדרכים"
"אני לא בקיא מספיק בחוקים"
"זה לא באחריותי"

נתוני היפגעות ילדים בבית,
בחצר ובדרך אל בית הספר,
מיקוד לקראת היציאה לחופשות

להכיר את חוקי התעבורה

הסבר על סכנות הדרך,
עידוד הליכה בטוחה לבית הספר
בחירת הנתיב הבטוח,
עידוד מיזמים ופרויקטים של
צוותי חינוך ושל ילדים להעלאת
המודעות של הקהילה ושל
הילדים לסכנות בכביש,
קידום שיח משותף על הנושא
בין הורים וילדים והגדרת כללי
התנהגות/אמנה/הסכמות
משותפות

צמצום הסיכון להיפגעות בדרכים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
בי"ס
יסודי

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

"הילד של גדול"

"הוא יודע להיזהר"

"הוא חוצה רק במעבר חצייה"

קהל יעד:
הורים

תאונות דרכים- כהולך רגל

רשיון להולך רגל- הכרות עם
חוקי התעבורה,

הסחות הדעת של הולך הרגל
(טלפון נייד, שיחה עם חברים)
והסיכונים

הסבר על סכנות הדרך,

הורדה בטוחה של ילדים בקרבת
בית הספר,

התנסות במסלול ההליכה
הבטוח לבית הספר עם הילד
שלי

"מופעל עליהם לחץ חברתי"

"ההשפעה שלנו עליהם היא לא
גדולה"

קהל יעד:
קהילה

העלאת המודעות של מקבלי
ההחלטות, בעלי תפקידים,
ארגונים שונים בקהילה לסיכונים

מתן מידע לגורמים שונים לגבי
היקף ההיפגעות של בני נוער

קמפיינים מבוססי קהילה
להתקני ריסון לילדים,

פיקוח והסברה

צמצום הסיכון להיפגעות בדרכים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

אילו עמדות צריך
לשנות?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

מה צריך לדעת?

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

"אני בשליטה מלאה"

"עליי אלוהול ועייפות לא
משפיעים בכלל"

"אני שולט בכביש"

"אני אדע להתחמק מכל צרה על
הכביש"

קהל יעד:
ילדים

תאונות דרכים- נוסע ברכב

הכרות עם כל משתמשי הדרך,

הכרות עם חוקי התנועה,

התנסות בהסחות דעת/
סימולציות מבוקרות,

איך רוכבים על כלים חשמליים

חגירת חגורת בטיחות וכריות
אוויר,
הפיכת הילדים למדריכים של
הילדים הצעירים,
הובלת יוזמות להעלאת מודעות,
רתימת קבוצות המנהיגות
להעלאת מודעות לנושא
בקהילה- שגרירי זהירות
בדרכים,
הגדרת כללים: על אילו כלים
רוכבים ועל אלו לא

קהל יעד:
צוות
חינוכי

תאונות דרכים- כהולך רגל,

מיקוד לקראת היציאה לחופשות

הסבר על סכנות הדרך

צמצום הסיכון להיפגעות בדרכים- מיפוי מטרות ותכנים

גילאי
חט"ב
ותיכון

איזו התנהגות
צריך להטמיע?

מה צריך לדעת?

לאילו נושאים יש
להעלות מודעות?

אילו עמדות צריך
לשנות?

קהל יעד:
הורים

קהל יעד:
קהילה

הסבר על סכנות הדרך,
הגדרת כללי התנהגות בנוסע
וכנהג בכביש

דגשים לקראת הוצאת רשיון
נהיגה

תאונות דרכים- כהולך רגל

"אי אפשר לשלוט עליהם"
"מופעל עליהם לחץ חברתי"

קמפיינים מבוססי קהילה
להתקני ריסון לילדים,
פיקוח והסברה

צריכים לדעת איך הם יכולים
להשפיע,
גורמים מהקהילה צריכים להיות
מיומנים בשיח ובהעברת מסרים
עם ילדים ולמענם

הכרות עם משפחות
שכולות/פצועים

"מופעל עליהם לחץ חברתי"
"ההשפעה שלנו עליהם היא לא
גדולה"